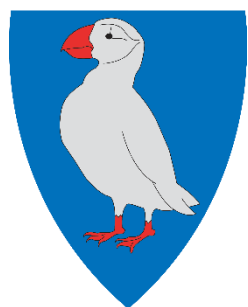

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

Foto: Anne Gerd Strand

Værøy
kommune

Innhold

Forord fra ordføreren	3
Planprosess	4
Gjennomgående tema bærekraft, klima og folkehelse.....	4
Befolkningsutvikling	6
Satsingsområder for Værøysamfunnet:.....	7
Det gode liv på Værøy	8
Helse og oppvekst.....	10
Næringsutvikling og verdiskaping	12
Stolt øyværing.....	14
Natur og klima	16
Arealstrategier	17
Veien videre	19

Forord fra ordføreren

Værøy kommune har vist seg å være et livskraftig samfunn over mange år, det vises ved et fremoverlent næringsliv, aktivt foreningsliv og en dynamisk kommuneorganisasjon. Gjennom aktiv medvirkning fra våre innbyggere har denne kommuneplanens samfunnsdel blitt til. Som grunnlag for planen har kunnskapsgrunnlaget som er utarbeidet gjennom «Øykommuneprosjektet» vært nyttig. Samarbeidet med våre «øy-venner» på Røst og Træna gir felles mulighet for å lære av hverandre. Statsforvalteren i Nordland initierte prosjektet, og støtter oss økonomisk. Dette ut fra å ha erkjent at de tre øykommunene har en spesiell posisjon som egne kommuner, med milevis av sjø rundt seg på alle kanter. Samtidig er Værøy kommune med sine 682 innbyggere (1/10-22), for små til å løse alle oppgaver alene, vi må samarbeide med andre og større kommuner. Denne overordna planen skal hjelpe oss å utvikle et godt og robust øy-samfunn på Værøy de neste 12 årene, og legge grunnlag for mye lengre tidshorison. Kommuneplanens samfunnsdel angir også retningen for kommuneplanens arealdel som vi planlegger oppstart av i 2023.

Hovedtemaene i planen, «det gode liv på Værøy», helse og oppvekst», «næringsutvikling og verdiskapning», «stolt øyværing» og «natur og klima» angir overordna hva vi ønsker å satse på. Dette vil etter mitt syn gi et godt grunnlag for et kontinuerlig arbeide i kommunen sammen med våre innbyggere, vårt næringsliv og gode naboer til å skape gode dager på Værøy, «Sentralt – midt i havet»

Tusen takk til alle som har bidratt i utarbeidelsen av vår nye kommuneplan samfunnsdel.

Susan Berg Kristiansen

Ordfører

Visjon:

Værøy - Sentralt, midt i havet!

Planprosess

Formannskapet har vært styringsgruppe for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og har bidratt til tilrettelegging av medvirkningsprosessen. Kommunedirektør har vært prosjektansvarlig og ledergruppen prosjektgruppe. Det ble opprettet en egen temaside på kommunens nettside slik at innbyggere og næringsliv fikk innsikt i planprosessen. Det har vært mulig å komme med innspill gjennom hele prosessen. Temasiden ble annonsert på kommunens sosiale medier og kommunens hjemmeside.

Kunnskapsgrunnlaget som er utarbeidet i 2021 for Værøy gjennom øykommuneprosjektet, har dannet grunnlaget for kommuneplanens samfunnsdel. Øykommuneprosjektet er et samarbeid mellom Værøy, Træna og Røst kommuner.

Medvirkning

Målene og strategiene i planen er utarbeidet på bakgrunn av en omfattende medvirkningsprosess. Det har vært møter, workshoper, utopiverksted og direkte innspill fra innbyggere, politikere, næringsliv, ansatte, frivillige og barn og unge. La oss fortsette å utvikle kommunen i samme retning de neste 12 årene. *La oss gjøre dette sammen!*

Værøy kommune skal være en samskapende kommune, der næringsliv, frivilligheten, innbyggere og kommunen utvikler lokalsamfunnet sammen.

Samskaping handler om at det offentlige skaper og utvikler velferdsløsninger sammen med innbyggere, næringsliv, frivillige og andre ikke offentlige aktører i en likeverdig relasjon. Kommunen går fra å utvikle løsninger og tjenester for innbyggerne til å utvikle løsninger og tjenester sammen med innbyggerne.

Ved å spille på lag kan Værøy kommunes ressurser forvaltes til det beste for felleskapet.

Gjennomgående tema bærekraft, klima og folkehelse

En bærekraftig øy

FNs 17 bærekrafts mål er overordnet mål som gjelder for alle temaene som skal utredes.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene består av 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.

Målene inndeles i tre dimensjoner – økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljø- og klimamessig bærekraft. Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

Gjennom Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019- 2023 gir regjeringen tydelige føringer for at kommunene skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanlegging.

Værøy har utfordringer knyttet til alle de tre bærekraftsdimensjonene. De globale klimaendringene er alvorlige, det forventes lavere økonomisk vekst, andelen yrkesaktive faller og ulikhetene i samfunnet øker. Når kommunen tar beslutninger, må de vurderes opp mot alle de tre dimensjonene.

Folkehelsearbeid innebærer å svekke faktorer som medfører helseisiko og styrke faktorer som bidrar til bedre helse. Alle samfunnssektorer og alle nivåer har ansvar for å fremme folkehelsen. Målet er trivsel og god helse for alle i kommunen. “Leve hele livet” er en kvalitetsreform for eldre der målet er at eldre skal mestre livet lenger og ha en trygg, aktiv og verdig alderdom. Målet er at den tverrfaglige innsatsen styrkes for å oppnå helsefremming og sykdomsforebygging fra livets start til livets slutt.

Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg og iverksette tiltak som hindrer og reduserer skade og samtidig utnytte mulighetene som endringene kan innebære.

Muligheter og utfordringer

- Demografisk utvikling – flere eldre og færre yngre
- Tilgjengelig og variert kultur-, natur- og friluftstilbud
- Levevane og helseutfordringer
- Nettverk og samarbeid
- Integrering
- Næringsutvikling
- Besøksforvaltning
- Tilpasning til endret klima og miljø

Befolkningsutvikling

Mål: Stabilisere folketallet på minimum 670 innbyggere. Et attraktivt lokalsamfunn som er tilrettelagt for bosettingsutvikling og trivsel. Bevisst holdning, kreative tiltak og engasjerte innbyggere motiverer nærmiljøet til felles innsats.

Værøy kommune skal være et moderne samfunn i utvikling som dyrker sitt omdømme og identitet, en tilrettelegger for kompetanseutvikling og med et næringsliv i full fart. Værøy skal være en trygg plass å bo for både unge og gamle med gode helsetjenester, spennende oppvekstvilkår og et yrende kulturliv. Vi skal ivareta de innbyggerne vi har og stabilisere folketallet.

Prioriterte bærekraftsmål:

Framscrevet folkemengde Værøy				
	2022	2030	2040	2050
0-5 år	28	35	35	30
6-15 år	72	48	60	60
16-66 år	427	422	364	353
67 år eller eldre	151	165	212	227
	678	670	671	670

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter region, alder, statistikkvariabel og år

I likhet med resten av Distrikts-Norge har folketallsutviklingen på Værøy hatt en negativ utvikling over mange år. Værøysamfunnet står ovenfor store utfordringer og utviklingsoppgaver i årene som kommer. I felleskap vil værøysamfunnet arbeide for å begrense nedgangen og stabilisere folketallet. Samfunnsutviklingen skal tilpasse seg befolkningsnedgangen ved å tilrettelegge for trivsel og gode tjenester for de som bor på Værøy er like viktig som å strebe etter befolkningsøkning. Veivalgene vi tar nå, vil ha stor betydning for befolkningsutviklingen og for samfunnet vi lever i. Kommuner som samskaper med sine innbyggere, står bedre rustet til å håndtere komplekse samfunnsutfordringer.

Det er viktig å skape samarbeidsplattformer og inspirere til engasjement som kan resultere i innovasjon og bedre velferd. Samarbeid mellom kommune, frivillige organisasjoner, innbyggere, næringsliv og forskning er viktig i dette arbeidet.

Et godt bomiljø, venner og familie, et mangfold av fritidsaktiviteter, møteplasser og deltakelse, er alle forhold som påvirker livsglede og god helse. Værøy kommune skal være en god kommune å leve og bli gammel i. Vi har som mål om å være en alders- og generasjonsvennlig kommune som oppfordrer til aktiv aldring og samhandling på tvers av generasjoner og miljø. Ved å bo på Værøy har du virkelig mulighet til å utgjøre en stor forskjell for mange mennesker, enten det er på jobb eller i fritiden. Her er hver person viktig, og alle kan bidra på mange arenaer for å skape trivsel.

Vi vet at innvandring er særlig viktig for distriktskommuner, og for å motvirke sentralisering. I dag er 12,42% av innbyggerne på Værøy innvandrere.

Arbeidsinnvandringen er viktig for næringslivet på Værøy. Det er en naturlig prioritering for kommunen å jobbe for at innvandrere også skal få et godt liv på Værøy. Det er viktig for å sikre likeverdige tjenester og god tilrettelegging for tilflytting fra inn- og utland. Dette vil bidra til å sikre kommunens befolkningsvekst og arbeidskraft til næringslivet. For å sikre en fremtidsrettet utvikling er det viktig at kjønnsbalansen i befolkningen er god. Dette krever bevissthet og handling for å sikre likestilling og et mindre kjønns- og etnisk delt arbeidsmarked.

Satsingsområder for Værøysamfunnet:

Ifølge planprogrammet er det utarbeidet ni aktuelle temaer for kommuneplanens samfunnsdel. Temaene er viktige i samfunnsutviklingen og mange av temaene går inni hverandre. I løpet av medvirkningsprosessen ble det tydelig at enkelte temaer er viktigere enn andre. På bakgrunn av dette omdefinerte vi temaene til fem satsingsområder som er viktige for øyas innbyggere. Alle temaene er fremdeles tatt hensyn til og flettet inn i sitt satsningsområde. Befolkningsutvikling er det overordnede målet med påfølgende satsingsområder:

Det gode liv på Værøy

Helse og oppvekst

Næringsutvikling og
verdiskaping

Stolt øyværing

Natur og klima

Det gode liv på Værøy

Mål: I flotte omgivelser har vi mulighet til høy livskvalitet i hverdagen. Værøy kommune skal på en inkluderende måte legge til rette for at alle innbyggerne – uavhengig av alder, sivilstatus, arbeidsførhet og livsfase – skal kunne leve et godt liv i kommunen.

Mennesker i alle livsfaser, og med ulike forutsetninger, skal ha tilgang på ren natur og et sunt og trygt nærmiljø som fremmer trivsel, mestring og tilhørighet. Grunnlaget for gode levevaner legges i barndommen og på Værøy skal det være gode oppvekstmiljø. Et godt bomiljø, venner og familie, et mangfold av fritidsaktiviteter, møteplasser og deltakelse, er alle forhold som påvirker livsglede og helse.

Lokalsamfunnet vårt omfavner nærområde, familie og sosiale miljø, og er de viktigste arenaene i hverdagslivet vårt. Gode lokalsamfunn har stor betydning for psykiske helse og livskvalitet. Vi vil bidra til å utvikle attraktive lokalsamfunn der innbyggere trives. Bevisst holdning, kreative tiltak og engasjerte innbyggere motiverer nærmiljøet til felles innsats.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Værøysamfunnet skal være trygt og godt å bo i	<ul style="list-style-type: none"> • Værøy skal være en Ja-kommune • «Lys mellom husene». Aktivitet i nærmiljøene etter arbeidstid. • Positive utviklingstrekk skal dyrkes. Alle skal kunne møtes og ha kontakt på tvers av aldersgrupper. • Værøysamfunnet skal bidra til at alle bosatte ønsker å fortsette å bo på Værøy • Samfunnssikkerhet skal være gjennomgående fokus i alle kommunale planer og prosesser. • Oppfordre hverandre til kunnskapsbaserte valg når det gjelder bærekraft, folkehelse og miljø.
Værøy er en attraktiv bo- arbeids- og fritidskommune med gode bomiljø for alle aldersgrupper	<ul style="list-style-type: none"> • Har kvalitetsmessige gode offentlige tjenestetilbud • Innbyggers innsats i arbeid og fritid verdsettes. Personer og grupper som står utenfor disse sammenhengene skal inkluderes. • Værøy frivilligsentral etableres • Fremskaffe tidsriktige botilbud • Ivareta og videreutvikle kommunens natur- og kulturressurser. • Det skal være enkelt å flytte til Værøy • Integrering av innvandrere og tilflyttere:<ul style="list-style-type: none"> - Fadderordning og innflytterfest - Språkopplæring - Innbyggere skal være folkeregistret i kommunen

<p>Ungdommer og tilflyttere skal få muligheter som gjør at de ønsker å bli i eller komme tilbake til Værøy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikling og utprøving av nye prosjekter av nyskapende karakter som medfører nysgjerrighet og omtale også utenfor kommunen. • Det tilrettelegges for lærlinger både i kommunal og privat sektor • Tett dialog mellom skole og næringsliv • Ildsjeler og næringsliv gjør det tydelig for tilflyttere at de er ønsket og betyr mye for Værøysamfunnet • God informasjon til besøkende og tilflyttere. • Det skal utvikles stedlig karakter, ressurser og attraksjoner som gjør at befolkning, fritidsbolig-/hyttefolk og turister øker.
<p>Værøy skal ha en bærekraftig utvikling som bygger på folks aktivitet, stedlig ressursgrunnlag og offentlig regulering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anlegge møteplasser tilpasset planlagt bruk. • Inkludering og mangfold i aktivitetstilbud • Videreutvikle kulturskoletilbudet • Arbeide for etablering av offentlige toaletter • Ivareta og utvikle historiske og kulturelle miljøer • Styrke tettstedsutviklingen og tilrettelegge for sambruk • Bygge flerbrukshall tilknyttet skole og kultursenter

Helse og oppvekst

Mål: Værøy skal være en god kommune å leve og bli gammel i, og vi tar mål av oss om å være en alders- og generasjonsvennlig kommune som oppfordrer til aktiv aldring og samhandling på tvers av generasjoner og miljø.

Det er menneskene som bor i kommunen som er den viktigste ressursen og de yngste er fremtiden vår. Kommunen har en stor oppgave i å gi tilpasset helsetilbud til alle i innbyggere. Omsorgstrappen er viktig for å tilrettelegge for riktige helsefremmende tiltak til enkeltmennesket etter behov. I tillegg et godt omsorgstilbud til de som har behov for det. Den enkelte kan gjøre mye for å fremme, ivareta og forbedre seg til en frisk alderdom slik at man kan bo hjemme så lenge som mulig.

Flertallet av innbyggerne i kommunen opplever Værøy som et trygt og godt sted å vokse opp, slik skal det fortsette å være. Alle skal føle seg trygge og inkludert i oppveksten. På Værøy består oppvekstsektoren av Værøy barnehage, Værøy skole, kulturskolen, biblioteket og ungdomsklubben. Oppvekstsektoren skal bidra til å sikre at barn og unges oppvekstsvilkår er trygge og kvalitetsmessige gode. Hver innbygger har selv hovedansvar for egen helse og livskvalitet. På en annen side har vi som kommune ansvar for å legge forholdene til rette for at alle motiveres og gis mulighet til å ta best mulige valg selv og de rundt seg.

Psykisk helse og livskvalitet er vesentlige faktorer å legge mer vekt på for å lykkes med barn og unges mestring, tilhørighet, deltagelse og opplevelse av mening. I samfunnsutvikling har kultur og fritidsaktiviteter en viktig rolle, det bygger opplevelser. Det bidrar til å bringe mennesker fra ulike bakgrunn sammen i felleskap og skaper møteplasser. Der man kan leve ut viktige sider av seg selv. Værøy skal bli et samfunn der det er rom for alle mulige former for utvikling, utfoldelse og aktivitet.

God mat er grunnleggende for god helse og livskvalitet gjennom hele livet. Vi ønsker å styrke ernæringsarbeidet og sikre at mat, måltid og ernæring er den del av det forbyggende arbeidet.

Værøy frivilligsentral skal bli en møteplass for mangfold og aktiviteter.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Helsefremmende kommune	<ul style="list-style-type: none"> • Bruker omsorgstrappen - Gir omsorg på rett nivå og til rett tid • Rekrutterer og beholder nødvendig kompetanse, og får flere hele stillinger • Legger til rette for at alle aldersgrupper kan oppleve å være en ressurs og bidra slik de ønsker • Arbeidet med å tilpasse «Leve hele livet- reformen» til lokale forhold, slik at kommunen fokuserer på å utvikle et bedre samarbeid og mobilisere den frivillige innsatsen inn mot tjenestene. Ved et samarbeid med frivilligsentralen. • Arbeide for bevisstgjøring og tilrettelegging av riktig ernæring hos eldre.

<p>På Værøy er barn og unge framtida vår og vårt viktigste satsningsområde</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alle barn og unge som vokser opp på Værøy er Værøyværing og skal inkluderes i vårt mangfoldige fritidstilbud og anlegg for organisert og egeninitiert aktivitet, der barn og unge får mulighet til mestring og utvikling av egne ferdigheter i sosialt samspill med andre. Samarbeid med frivilligheten er også en viktig del av dette. • Arbeide for utdanningstilbud i distriktene • Utvide tilbudet i Værøy kulturskole
<p>Frivilligheten er grunnpilaren i Værøysamfunnet og skaper et godt og attraktivt lokalsamfunn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opprette en frivillighetsentral • Arbeide for rekruttering av frivillige • Utvikling av felles møteplasser for frivillige og off. virksomhet
<p>Værøy er et inkluderende og mangfoldig kultursamfunn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Følge kulturminneplanens føringer. Planen vil legge føringer for videre arbeid med kultursektoren. • Alle, særlig barn og unge, skal gis anledning til å delta i og oppleve kulturelle aktiviteter, herunder økt tilgang til flere kultur- og idrettsarrangementer • Gjøre deltakelse i kulturlivet tilgjengelig for alle. Prioritere tilskuddsmidler til «mangfolds gruppens» deltakelse i arrangementer. • Arbeide for at Værøy har bidrag og kan koble seg på «Bodø 2024 –Europeisk kulturhovedstad»

Næringsutvikling og verdiskaping

Mål: Verdiskapingen skal styrkes og antall arbeidsplasser økes. På Værøy skal det være lett å starte og utvikle bedrifter.

Fiskerinæringen er den næringen som for tiden skaper mest nye arbeidsplasser, verdiskaping, innovasjon og positiv befolkningsutvikling. Fiskerinæringen skaper også store ringvirkninger i forhold til gode etableringer av leverandørindustri/servicebedrifter. Den gjensidige avhengigheten skaper utvikling og stabilitet i samfunnet. Å videreutvikle eksisterende virksomheter og næringer er viktig, men det vil også være sentralt å tilrettelegge for nytt næringsliv og naturbaserte opplevelser. Værøy kommune skal være en aktiv utviklingsaktør, og det skal samarbeides med både lokale og eksterne partnere for å skape muligheter i hele kommunen.

Det er viktig å arbeide for et allsidig og bærekraftig næringsliv for en positiv næringsutvikling på Værøy. Næringslivets behov må synliggjøres og prioriteres. Kommunen må strebe etter effektiv saksbehandling, sørge for god kommunikasjon på tvers av sektorer, og kommunen skal være en pådriver og veileder for bedriftene som trenger det. Næringsliv og gründere må være god på å ta initiativ og deltagelse.

Lokalsamfunnets evne til å skape og sikre varige arbeidsplasser skal være en viktig verdi og egenskap hos de lokale bedriftene på Værøy. Verdiskapingen skal styrkes og antall arbeidsplasser økes. På Værøy skal det være lett å starte og utvikle bedrifter. Alle som ønsker arbeid, skal få arbeid!

Turistnæringen er en næring med stort potensial for utvikling på Værøy.

Merkevaren «Lutefiskhovedstaden» skal bygges og det skal skapes aktivitet både for fiskerinæringen og opplevelsesnæringen.

«Lofoten De Grønne Øyene – en vekststrategi» gir føringer til samfunnsutviklingen. Alle 6 kommuner i Lofoten har vedtatt veikartet for arbeidet.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Værøy er og blir en fiskerikommune	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal tilrettelegges for at fiskerinæringen skal være viktigste næringsvei på Værøy, også i framtida.
Aktiv næringsutvikling og innovasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Arenaer som stimulerer til økt samhandling mellom næringsliv og kommune videreutvikles. • God gjennomføring av omstillingsprogrammet i samarbeid med Røst, med mål om flere arbeidsplasser. • Samarbeid med forsknings-, utviklingsmiljø og innovasjonsmiljø skal videreutvikles. • Kompetansearbeidsplasser skal etableres. • Eksisterende næringer og nye næringer skal videreutvikles i nye og innovative retninger. • Innbyggere og tilflyttere må få mulighet til å få brukt sin kompetanse og sitt potensial. • Tilrettelegging for foredling og nyskaping av lokale råvarer. • Det skal stimuleres til økt samarbeid på tvers av næringer, frivillige og kommune.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelagte arbeidsplasser i privat og kommunal sektor
Gode rammebetingelser og nettverk for næringslivet	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv deltakelse i påvirkning av fiskeripolitikk. • God kontakt mellom næringsliv og det politiske miljø. • Pådriver for å styrke fiskeriutdanning i regionen. • Styrking av næringsfondet • Markedsføre Værøy som lutefiskhovedstaden • Arbeide for å bedre økonomiske rammebetingelser for bedriftsrettete tiltak, samarbeidstiltak og sektorovergripende tiltak. • Oppnå resultater via gode næringsfremmende politikere, administrasjon, næringsliv, ambassadører og ildsjeler.
Fiskerinæringen er synlig som en moderne næring og kulturbærer	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til nyrekruttering i fiskerinæringen. • Samarbeid mellom næring og skole • Fagopplæring og lærlingeplassstilbudet utvides. • Fiskerihavnene utvikles i takt med fartøy, teknologi og forbedringer innenfor klimatilpasning.
Naturbruk utvikles	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegging for nye næringer • Landbruks- og havbrukssatsning • Det skal oppfordres til gjenbruksbasert og miljøfokusede næringer. • Arealplan og kystsoneplan skal legge vekt på næringens behov og interesser.
Videreutvikle Værøy som reisedestinasjon for mat, reiseliv, historie, naturbaserte opplevelser og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt samarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt for å utvikle reiselivet på Værøy og i Lofoten. • Værøy skal markedsføres som helårig og helhetlig opplevelsesbasert næring. • Reiseliv, opplevelsesnæringene, landbruk og fiskeri videreutvikler samarbeidet og skaper nye tilbud og produkter fra lokale reiselivsbedrifter. • Lokale aktører, tradisjoner og råvarer fremmes overfor reiselivs- markedet. • Tilrettelegge for et allsidig reiseliv og et fremtidsrettet overnattingstilbud. • Reiselivet bidrar til næringsrettet stedsutvikling.
Aktiv service- og handelsnæring	<ul style="list-style-type: none"> • Vedlikehold og utvikling av driftsgrunnlag for de lokale maskin og entreprenørbedriftene. • Arbeide for etablering av større stedlig tilbud av fag- og håndverkertjenester. • Markedsføre og formidle lokal, foredlet og økologisk mat.
Det skal være enkelt å etablere seg som næringsaktør og gründer på Værøy	<ul style="list-style-type: none"> • Bygge opp om kompetansemiljø for næringsutvikling i alle næringer. • Nettverk for mindre lokale bedrifter etableres. • Utbygging av moderne infrastruktur sikres. • Flere studieplasser innenfor høyere utdanning tilgjengeliggjøres. • Tilrettelegge for kunstneriske næringer • Stedsuavhengige arbeidsplasser, herunder kontorfellesskap. • Satsing på nyetablering med etablereropplæring og veiledning.

Mål: Alle innbyggere på Værøy skal være stolte over stedet, naturen og identiteten det bærer med seg å være Værøyværing

Forvaltningsansvaret til Værøy kommune er et betydelig ansvar og skal ivaretas til fremtidens generasjoner. Værøy kommune skal håndtere virksomheten på en effektiv og god måte, og samtidig legge til rette for fremtidige utfordringer, muligheter og løsninger. Lokal styring over areal, ressurser og verdiskaping i lokalsamfunnet kan være både givende og utfordrende når forholdene er så små som de er på Værøy. Dette får vi best til gjennom at vi alle bidrar til et godt demokrati og samskaping. Samarbeid, medvirkning og involvering på alle plan er viktig for utviklingen og fremdriften i samfunnet.

Drifts- og investeringsnivået skal være i samsvar med målsetting om langsiktig økonomisk bærekraft.

På Værøy skal alle føle seg trygge og ivaretatt. Innbyggerne skal føle seg trygge på at kommunen ivaretar et helhetlig sikkerhets- og beredskapsarbeid på land og til sjøs. Samfunnssikkerhet og beredskap være et gjennomgående tema i alle kommunale planer og prosesser.

Infrastrukturen er en viktig forutsetning for å sikre samfunnssikkerhet og beredskap. Det er viktig med trygg, funksjonell, effektiv og miljøvennlig infrastruktur for øyas innbyggere og næringsliv.

God infrastruktur er også viktig for et konkurransedyktig næringsliv og for bolysten i kommunen. I et moderne samfunn er forutsigbar samferdsel, pålitelig transport av varer og tjenester og høyhastighets internett vesentlige faktorer for å lykkes i samfunnsutviklingen.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Værøy kommune skal være en åpen kommune og være god på informasjon og kommunikasjon.	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitet er et mål i alle kommunens tjenester • Ha størst mulig grad av brukermedvirkning i tjenestene • Saksbehandlingen skal være effektiv og forsvarlig, og demokratiske prinsipper i forvaltningen skal sikres.
Værøy kommune skal håndtere virksomheten på en effektiv og god måte og samtidig legge til rette for framtidige utfordringer, muligheter og løsninger	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen er en tydelig, ærlig, forutsigbar og løsningsvillig organisasjon. • Kommunen vektlegger faglig dyktighet, sikre innovativ organisasjonsutvikling og ha strategier for å rekruttere og beholde dyktige arbeidstakere. • Gode tjenester markedsføres. Tjenester som oppleves som mindre gode, skal utbedres. • Arbeider aktivt, legger tydelige premisser og fremmer godt forberedte krav i møte med regionale og statlige myndigheter.
På Værøy er tjenestene forutsigbare og utviklingsrettet	<ul style="list-style-type: none"> • Har gode systemer og styringsverktøy. • Har en målrettet ressursbruk og forvaltning med utgangspunkt i oppdaterte planverktøy.
Drifts- og investeringsnivået skal være i samsvar med målsettingen om langsiktig økonomisk bærekraft.	<ul style="list-style-type: none"> • Styringsdokumenter og planverk må brukes aktivt for å sikre gode økonomiske prioriteringer. • Alle nye tiltak skal vurderes i et langsiktig og bærekraftig perspektiv.

Regional tilhørighet og interkommunalt samarbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv samhandling som del av Lofotrådet • Øykommuneprosjektet - samarbeid med Røst og Træna • Tjenestesamarbeid vurderes fortløpende fra Lofoten og Bodø
Værøy har god samferdsel og forbindelse til fastlandet	<ul style="list-style-type: none"> • Deltar aktivt for å sikre god samferdsel, herunder utvikling av gode fergetilbud og luftfart. • Arbeide for å få bedre fergeforbindelse til Bodø og fastlands Lofoten. • Sikre innseiling i Værøy havn • Arbeide for etablering av drosjetilbud til lokalbefolkningen.
Værøy er et livskraftig og attraktivt samfunn	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for godt og variert botilbud, boareal og diversitet av boligtyper. • Utvikle Værøy som en grønn og klimavennlig øy med moderne løsninger. • Arbeide for å tilgjengeliggjøre naturen og fjellene til alle innbyggere.
Næringsvekst og nyskapning på Værøy	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle Værøy havn og arbeide for realisering av prosjektet i nasjonal transportplan. • Værøy havn skal styrkes som industri- og næringsområde. • Arbeide for at farledene som benyttes av fiskeflåten får bedre sikkerhet og økt dybde. • Arbeide for bedre tilrettelegging for godstransport, av både større og mindre art.

Mål: På Værøy skal vi forvalte naturen på en god måte og tilrettelegge for klimatilpasning for å begrense utslipp

Værøy har en rik natur som både gir grunnlag for næringsliv og bosetting. Det pålegger oss alle et stort ansvar for å kunne forvalte naturen på en bærekraftig måte for fremtidige generasjoner. Naturen på Værøy er viktig i satsningen på folkehelse og økt naturutnyttelse. Gjennom bærekraftig forvaltning av naturen, kan vi legge til rette for økt satsing på opplevelsesturisme. Med god dialog og felles bruk av områder og infrastruktur, er Værøy en god kommune å bo i.

Klimaendringene vil på flere måter påvirke Værøy i fremtiden og det er viktig at vi tilpasser oss et klima i endring. Klimaendringene kan potensielt sett skape store samfunnssikkerhetsutfordringer. Klimatilpasning skal være en integrert del av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, og det skal jobbes aktivt med å redusere risiko og sårbarhet tilknyttet klimaendringene, samt konsekvensene av klimaendringene.

Utrede en besøksforvaltningsplan eller strategi som legger grunnlaget for en bærekraftig og brukerbasert besøksforvaltning.

Værøy bør ha en reduksjon i utslipp av klimagasser som minst tilsvarer nasjonale mål om 50-55 % reduksjon innen 2030

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Værøy har et rent hav som grunnlag for trygg matproduksjon	<ul style="list-style-type: none"> • Tar miljøhensyn på alvor • Fokus på opprydding av søppel, både på land, i strandsonen og på sjøen. • Alle skal ha mulighet til nære turmuligheter, oppleve utsiktspunkter, strender og naturmangfold i et rent miljø.
Værøy byr på en flott natur og et variert nærmiljø med rike muligheter for aktiviteter både til lands og til vanns	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for at folk blir glad i natur og utvikler en naturvennlig adferd • Etablere flere båtplasser i kommunen • Bevare kystkultur og sikre folk adgang til strandsonen ved at det blir lettere å sette opp naust/ sjø- og badehus, både for privatpersoner og for allmenheten. • Bevaring av naturmiljøet basert på en kunnskapsbasert forvaltning
I Værøy kommune er klimavennlige løsninger en selvfølgelighet i arbeidet med våre tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Værøy kommune skal gå foran som et godt eksempel på en klimavennlig kommune for å oppnå et bedre samfunn å bo og leve i. • Klimabudsjett og -regnskap legger grunnlaget for videre arbeid • Tilrettelegging av lademuligheter på land, luft og sjøtransport.

	<ul style="list-style-type: none"> • Utforme og gi kunnskap til befolkningen om hvorfor og hvordan klimavennlige løsninger vil gi gode fremtidige løsninger. • Sette ambisiøse mål for gjenbruk og resirkulering som eier av avfallsselskapet. • Fortsette med utvikling av innsamlings- og sorteringsløsninger som gir høyest mulig andel gjenbruk og materialgjenvinning til lavest mulig pris. • Værøy kommune skal samarbeide med næringslivet og resten av Lofoten for å oppnå målene beskrevet i strategien «De grønne øyene». • Forbruke mindre, kaste mindre, reparere og resirkulere
--	--

Arealstrategier

Arealstrategien gir overordnede føringer for kommunens fysiske utvikling i et lengre perspektiv. Den gir føringer for framtidig arealdisponering i Værøy kommune og strategien bygger opp under målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel og er et verktøy for å nå målene. Arealstrategien skal først og fremst legges til grunn for revisjon av kommuneplanens arealdel, men også fungere som føringer for plan- og byggesaksbehandlingen i kommunen.

Omfatter hele kommunen og skal utarbeides etter at samfunnsdelen er vedtatt. Den er juridisk bindende, styrer den langsiktige arealutviklingen og skal sikre at arealbruken bidrar til å nå målene i samfunnsdelen. Målsettingene i planstrategi og slå sammen kommunedelplaner slik at en for en arealplan for kommunen med ett sett bestemmelser. Framdrift og ferdigstilling senest høsten 2023.

Det utarbeides nå et arealregnskap i samarbeid med de øvrige lofotkommunene som også vil være viktig i utarbeidelsen av arealplan og kystsoneplanen.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Værøy kommune har næringsvekst og nyskapning	<ul style="list-style-type: none"> • Attraktive og tilgjengelige næringsområder gjennom gode og effektive prosesser. Utbygging av moderne infrastruktur må sikres. • Ivareta og utvikle arealer til fiskerinæringen med fornybare marine ressurser • Varierte nærings- og handelsarealer. • Regulere arealer til reiselivsaktiviteter • Definerer nye og etablerte turist- og fritidsområder
Værøy kommune har livskraftige og attraktive boligområder	<ul style="list-style-type: none"> • Legger til rette for godt og variert botilbud, boareal og diversitet av boligtyper • Sikre møteplasser
Værøy bevarer og utvikler rikt og variert natur- og kulturmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta kommunens strand- og kystsone som attraktive og tilgjengelige friluft- og naturområder. • Arbeide for å tilgjengeliggjøre naturen og fjellene til alle innbyggere • Gode friluftsområder • Ivareta naturmangfoldet

Værøy sikrer infrastruktur, effektiv ressursbruk og gode prosesser.

- Ivareta nasjonale og regionalt viktige perspektiver i arealplanleggingen
- Fremmer privat-offentlig samarbeid ved bruk av samarbeids- og utbyggingsavtaler
- Sikre infrastruktur og effektiv ressursbruk med hensyn til samordnet helsetjenester

Veien videre

Kommuneplanens samfunnsdel legger rammen for videreutviklingen av kommunen og skal være overordnet for å sikre at planverket drar i samme retning, målene som vedtas i samfunnsdelen legger rammen for fremtidig planverk. Vedtatt planprogram og planstrategi for perioden 2022-2024 har sentrale og viktige planoppgaver som må følges opp.

Kommuneplanens samfunnsplan bør rulleres ved oppstart av hver kommunestyreperiode.

Når kommuneplanens samfunnsplan er vedtatt, skal kommuneplanens arealdel utarbeides og angi arealdisponeringen, rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Arealdelen skal befestes på kart det som samfunnsdelen har gitt som føringer.

Økonomiplanen med handlingsdel er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring. Det viser prioriteringer og tiltak for å nå de langsiktige målene i samfunnsdelen og rulleres årlig. Oppfølgingen innenfor satsingsområdene, enten direkte som en del av handlingsprogrammet, eller som en del av kommunedelplan for oppvekst, omsorg eller næring.

Enkelte samfunnsområder er svært avgjørende for vekst og videreutvikling. Det bør gjøres en særlig innsats med utvikling av næring, infrastruktur, kommunale tjenester og øyas egenart og muligheter. Værøy kommune som organisasjon har et særlig ansvar for oppfølging av planen.

La oss fortsette å spille på lag! Værøy er i utvikling og skal vi nå de målene vi har satt i samfunnsplanen er vi avhengige av samskaping med kommunens innbyggere, næringslivsaktører, ildsjeler, og organisasjoner.

Denne planen bør være et godt styringsverktøy for værøysamfunnet, for politikere og for ansatte i kommunen.

